

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 216/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. júla 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti MINITEC s. r. o., Turgenevova 13, Košice, IČO 17075149, právne zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Szöllössym, Mlynská 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 225/2018 zo 6. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti MINITEC s. r. o. odmieta ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti MINITEC s. r. o., Turgenevova 13, Košice, IČO 17075149 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 225/2018 zo 6. februára 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovanej v konaní o zaplatenie sumy 1 635 € vedenom na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 20 C 282/2012. V uvedenom konaní žalobcovia ako podieloví spoluvlastníci niekoľkých parciel požadovali od sťažovateľky, ktorá má na týchto parcelách postavenú administratívnu budovu, zaplatenie sumy 1 635 € z dôvodu vydania bezdôvodného obohatenia za roky 2010 a 2011, keďže sťažovateľka využíva parcely bez toho, aby žalobcom platila nájomné.

Okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 20 C 282/2012-635 z 23. januára 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobcom sumu 1 635 €. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že okresný súd *„Rozsudok odôvodnil tým, že sťažovateľ užíva predmetné pozemky v rozsahu 595 m² a nie len v rozsahu 468 m², ako tvrdil sťažovateľ. Vychádzal pritom z toho, že všetky predmetné parcely sa nachádzajú v oplotenom areáli a časť, o ktorej sťažovateľ tvrdil, že ju neužíva, predstavuje rozdrobené a zle situované časti, ktoré by žalobcovia nemali reálnu možnosť efektívne užívať. Taktiež za logické označil to, že pokiaľ sťažovateľ vlastní na pozemku nehnuteľnosť, musí užívať reálne aj okolie tejto nehnuteľnosti a reálne užívanie vlastníka parcely nie je možné. Pri výške bezdôvodného obohatenia vychádzal zo znaleckého posudku Inštitútu znalcov č. 14/2015.“*.

3. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré odôvodnila najmä tvrdením, že *„... okresný súd sa nevysporiadal s jeho námietkami, a to s námietkou premlčania a s námietkou ohľadne špekulatívneho charakteru podanej žaloby. Namietal tiež nesprávne právne posúdenie skutočného rozsahu užívania predmetných pozemkov zo strany sťažovateľa.“*.

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu.

4. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozsudku uviedla, že jeho výroky sú vecne nesprávne a vychádzajú z nesprávneho a nedostatočného právneho posúdenia. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti k námietke premlčania uviedla: „*Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcov za celé obdobie kontinuálneho užívania nehnuteľností zo strany sťažovateľa tvorí jeden celok, nejde o jednotlivé čiastkové nároky, a preto sa tento nárok premlčiava ako celok.*

... sťažovateľ vznesol proti uplatnenému nároku žalobcov námietku premlčania, pretože ich nárok sa ako celok premlčal v objektívnej trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže tento nárok uplatnili podanou žalobou až po márnom uplynutí objektívnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť už prvým dňom užívania predmetných nehnuteľností zo strany sťažovateľa.“ Sťažovateľka je toho názoru, že pokiaľ krajský súd vyhodnotil námietku premlčania ako nedôvodnú, odchýlil sa od zaužívanej praxe bez náležitého odôvodnenia.

Sťažovateľka ako ďalšie pochybenie, ktorým boli porušené jej práva, uviedla, že nie je možné domáhať sa len určitých reparačných nárokov bez súčasnej požiadavky na úpravu právnych vzťahov smerom do budúcnosti.

Ďalšou námietkou sťažovateľky je posúdenie rozsahu ňou využívaných parciel, pričom sťažovateľka aj v ústavnej sťažnosti zotrvala na tvrdení, že využíva iba 468 m², a nie 595 m², ako je to uvedené a odôvodnené v napadnutom rozsudku.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: „*1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 1Coú225/2018 (správne má byť sp. zn. 1 Co 225/2018, pozn.) zo dňa 06. 02. 2019 porušil základné právo sťažovateľa MINITEC... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd.*

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/225/2018 zo dňa 06. 02. 2019 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi MINITEC... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

11. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. a) až g) zákona o ústavnom súde.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky s vysporiadaním sa so vznesenou námietkou premlčania a jej právnym posúdením a s právnym vyhodnotením rozsahu využívanej výmery pozemkov zo strany krajského súdu. Sťažovateľka videla porušenie označených práv aj v tom, že žaloba bola zo strany všeobecných súdov pripustená napriek tomu, že žalobcovia nepožadovali usporiadanie vzájomných vzťahov smerom do budúcnosti.

14. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu zákon priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitého zreteľa.

15. Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný

sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka nevyužila možnosť podania mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania, ktorú jej poskytuje Civilný sporový poriadok. Napriek tomu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla: *„Aj v predmetnej právnej otázke pri analogických východiskách rozhodol krajský súd odlišne od ustálenej a preferovanej súdnej praxe ohľadne premlčania nárokov... Preto je rozhodnutie krajského súdu skutočne v rozpore s ústavou.*

S ohľadom na to sťažovateľ zastáva názor, že nie je možné sa žalobou domáhať len určitých reparačných nárokov a zároveň ponechávať stav právnej neistoty neusporiadaný smerom do budúcnosti. Sťažovateľ považuje takto koncipovanú žalobu za neprípustnú a následne za nedôvodnú, pričom vychádza aj z prípadov, ktoré už súdna prax riešila...“ Na podporu svojich argumentov sťažovateľka označila niekoľko súdnych rozhodnutí krajských súdov, ako aj odvolacieho súdu.

17. V posudzovanom prípade sťažovateľka založila prípustnosť podania ústavnej sťažnosti na vyčerpaní všetkých riadnych opravných prostriedkov, avšak využitie mimoriadnych opravných prostriedkov opomenula, pokiaľ sama v ústavnej sťažnosti uviedla: „... voči rozhodnutiu krajského súdu nemá k dispozícii riadny opravný prostriedok. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je daná právomoc Ústavného súdu...“

Treba k tomu tiež poznamenať, že sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto ani neprichádzal do úvahy prípadný postup ústavného súdu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

18. Ústavný súd poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné sudy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je možnosť intervencie zo strany ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak ochranu neposkytujú všeobecné sudy (porov. mutatis mutandis I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jej dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť (mutatis mutandis I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, IV. ÚS 177/05). V prípade, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 551/2018).

19. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby účastník konania domáhajúci sa ochrany svojich základných práv sám rozhodol o tom, či sa jej bude domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi alebo ústavným súdom. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy a z § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu musí účastník konania vyčerpať všetky riadne i mimoriadne opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd ústavnou sťažnosťou proti napadnutému rozsudku krajského súdu meritórne nezaoberal a odmietol ju podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júla 2019